

Sygn. akt VIII GC 1438/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2014 r.

Sąd Rejonowy w Białymstoku VIII Wydział Gospodarczy

w składzie:

Przewodniczący : SSR Anna Komarewska

Protokolant: Angelika Tarasiuk

po rozpoznaniu w dniu 12 maja 2014 r. w Białymstoku

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki Akcyjnej w W.

przeciwko Z. L.

o zapłatę

I. Oddala powództwo

II. Zasądza od powoda (...) Spółki Akcyjnej w W. na rzecz pozwanego Z. L. kwotę 1 217,00 tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSR Anna Komarewska

Sygn. akt: VIII GC 1438/13

UZASADNIENIE

Pozwem z dnia 14 marca 2013 r. powód (...) spółka akcyjna w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego Z. L. kwoty 9.121,17 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot szczegółowo wskazanych w treści pozwu oraz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu wskazał, iż nakazem zapłaty Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie, wydanego w sprawie VI Nc-e (...), (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością w B. zobowiązana została do zapłaty na rzecz powoda kwoty należności głównej w wysokości 5.880,92 zł oraz kwoty 1.275,33 zł kosztów procesu. Dysponując tytułem wykonawczym, powód wszczął postępowanie egzekucyjne, które z powodu braku majątku dłużnika zostało umorzone. Powód podniósł, że w chwili powstania zobowiązania funkcję członka zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. pełnił pozwany. Powołując się na treść art. 299 k.s.h., powód wskazał, iż wobec bezskuteczności wszczętej przeciwko spółce egzekucji, to pozwany ponosi odpowiedzialność za jej zobowiązania. Pomimo wezwania go do zapłaty, nie uregulował on należności powoda. Na dochodzoną kwotę stwierdzoną tytułem wykonawczym składają się również koszty postępowania egzekucyjnego oraz skapitalizowane odsetki do dnia wniesienia pozwu (k. 3-7, 56-58v).

Nakazem zapłaty z dnia 27 marca 2013 r. wydanym w elektronicznym postępowaniu upominawczym Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie w sprawie VI Nc-e (...) uwzględnił powyższe żądanie powoda w całości (k. 8).

Pozwany w ustawowym terminie wniósł sprzeciw od nakazu zapłaty, zaskarżając go w całości oraz wnosząc o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu według norm przepisanych.

W uzasadnieniu podniósł zarzut przedawnienia wobec upływu ustawowego terminu na dochodzenie roszczeń z tytułu szkody wywołanej czynem niedozwolonym. Zdaniem pozwanego termin rozpoczął bieg od momentu powzięcia przez powoda wiedzy o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia tj. ujawnienia wpisów w KRS dotyczących oddalenia wniosków o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. z powodu braku majątku spółki. Na chwilę wniesienia pozwu w niniejszej sprawie trzyletni termin przewidziany w art. 442¹ § 1 k.c. upłynął, powództwo powinno zatem zostać oddalone (k. 11-14, 88-91).

W piśmie procesowym z dnia 29 kwietnia 2014 r. powód podkreślił, iż powód nabył dochodzoną wierzytelność na podstawie umowy cesji z dnia 27 września 2010 r. od pierwotnego wierzyciela i dopiero od tego dnia powód mógł uzyskać informację o stanie zadłużenia spółki i osobie pozwanego odpowiedzialnego za jej zobowiązania. Natomiast ewentualny bieg terminu przedawnienia powinien być liczony od dnia powzięcia wiadomości o braku możliwości zaspokojenia roszczenia, co miało miejsce w dniu otrzymania postanowienia komornika sądowego w przedmiocie umorzenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego wobec spółki na podstawie wymienionego tytułu wykonawczego z powodu bezskuteczności egzekucji. Powód otrzymał powyższe postanowienie w dniu 24 września 2012 r., zatem trzyletni termin przedawnienia na dzień wniesienia pozwu nie upłynął (k. 107-109).

Sąd ustalił, co następuje:

Poza sporem pozostawało w niniejszej sprawie, że Z. L. pełnił funkcję prezesa zarządu (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. czasie zaistnienia przedmiotowego zobowiązania (wpis, k. 75-76).

Sąd Rejonowy w Białymstoku postanowieniem z dnia 4 stycznia 2007 r. wydanym w sprawie XIV GU 22/06, a następnie postanowieniem z dnia 29 maja 2009 r. wydanym w sprawie XIV GU 7/09 oddalił wniosek o ogłoszenie upadłości (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. z uwagi na brak majątku spółki (odpis KRS, k. 115-117).

Przeciwko wymienionej spółce Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie wydał w sprawie VI Nc-e (...) w dniu 3 lutego 2011 r. nakaz zapłaty, w którym zasądził na rzecz (...) spółki akcyjnej w Z. (następcy prawnego pierwotnego wierzyciela spółki – (...) spółki akcyjnej w W.) kwotę 5.880,92 zł wraz z ustawowymi odsetkami od kwot tam wyszczególnionych oraz kwotę 1.275,33 zł tytułem zwrotu kosztów procesu (k. 67).

Tytuł wykonawczy obejmujący prawomocny nakaz zapłaty został opatrzony klauzulą wykonalności postanowieniem Sądu Rejonowego Lublin – Zachód w Lublinie z dnia 29 marca 2011 r. (k. 68). Na podstawie powyższego tytułu powód wszczął przeciwko dłużnikowi postępowanie egzekucyjne. Wobec stwierdzenia bezskuteczności egzekucji, postanowieniem z dnia 19 września 2012 r. postępowanie to zostało umorzone (k. 77).

Pismem z dnia 21 lutego 2013 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty wynikającej z prawomocnego nakazu zapłaty wraz z kosztami postępowania egzekucyjnego i dalszymi odsetkami od kwoty należności głównej (k. 78).

Wobec braku zapłaty żądanej kwoty, pozwany wystąpił z pozwem w sprawie.

Sąd zważył, co następuje:

Powyższe okoliczności nie były przez strony kwestionowane. Celem niniejszego postępowania było ustalenie odpowiedzialności pozwanego, jako członka zarządu, za zobowiązania (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B., wobec powoda. Wymagało to odniesienia się do podnoszonego przez pozwanego zarzutu przedawnienia roszczenia.

Zgodnie z treścią art. 299 § 1 k.s.h., jeżeli egzekucja przeciwko spółce okaże się bezskuteczna, członkowie zarządu odpowiadają solidarnie za jej zobowiązania.

W doktrynie i orzecznictwie zgodnie przyjęto, że do przedawnienia roszczenia z art. 299 k.s.h. znajduje zastosowanie dyspozycja przepisu art. 442¹ § 1 k.c. (tak uchwała 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2008 r., III CZP 72/08, publ. OSNC z 2009 r., z. 2, poz. 20). Wiąże się to z przyjęciem odszkodowawczego charakteru odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania spółki (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2008 r., V CSK 130/08, publ. LEX nr 479334). Zgodnie z treścią wymienionego przepisu, roszczenie o naprawienie szkody wyrządzonej czynem niedozwolonym ulega przedawnieniu z upływem lat trzech od dnia, w którym poszkodowany dowiedział się o szkodzie i o osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Jednakże termin ten nie może być dłuższy niż dziesięć lat od dnia, w którym nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę.

Jak wskazano w treści wyroku Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2007 r. (II CSK 417/06, publ. Mon. Praw., nr 5, s. 229) termin przedawnienia roszczeń wobec członków zarządu spółki z ograniczoną odpowiedzialnością rozpoczyna bieg od momentu uzyskania przez wierzyciela świadomości, że wyegzekwowanie długu od spółki jest niemożliwe. Natomiast w wyroku z dnia 2 października 2007 r. Sąd Najwyższy wprost wskazał, iż bieg terminu przedawnienia należy liczyć od dnia dowiedzenia się przez powoda o wydaniu postanowienia o umorzeniu postępowania upadłościowego, o ile z treści tego postanowienia wynika oczywisty brak majątku spółki na zaspokojenie kosztów postępowania upadłościowego, z tym dniem bowiem powód dowiedział się o szkodzie i o osobie obowiązanej do jej naprawienia (II CSK 301/07, publ. LEX nr 332957).

W stosunku do (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w B. dwukrotnie został oddalony wniosek o ogłoszenie upadłości z braku majątku spółki, czego powód nie kwestionował. Informacja o tym została zamieszczona w Krajowym Rejestrze Sądowym. Słusznie podniosła strona pozwana, iż powodowi okoliczność bezskuteczności egzekucji wobec spółki powinna być znana najpóźniej w dniu wpisu do rejestru spółki powyższej informacji. Zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1203 ze zm.) jeżeli wpis do rejestru nie podlega obowiązkowi ogłoszenia w Monitorze Sądowym i Gospodarczym (co obejmuje przedmiotowe wpisy - art. 41 pkt 4 w zw. z art. 42 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym), to nikt nie może zasłaniać się nieznajomością treści wpisu w rejestrze, chyba że mimo zachowania należytej staranności nie mógł wiedzieć o wpisie. Oznacza powyższe, iż ten kto powołuje się na nieznajomość wpisu powinien wykazać, iż zachował wymaganą staranność aby z treścią wpisu się zapoznać. Mając jednak na względzie powszechną dostępność i jawność rejestru, obecnie nie stanowi przeszkody zapoznanie się z informacjami o podmiocie ujawnionym w rejestrze. Powód zaś w żaden sposób nie wykazał okoliczności o których mowa w przywołanym art. 16 ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym.

Wpis w rejestrze spółki dotyczący pierwszego postanowienia o oddaleniu wniosku o ogłoszenie upadłości został dokonany przed powstaniem wierzytelności powoda, zatem bieg terminu przedawnienia nie mógł się rozpocząć od daty wpisu powyższej informacji, bowiem roszczenie jeszcze nie istniało. Jednakże mając na względzie wyżej przedstawione stanowisko, przyjęc należało, iż powód najpóźniej w dniu ujawnienia wpisu w rejestrze w przedmiocie oddalenia drugiego w kolejności wniosku o ogłoszenie upadłości dłużnej spółki, dokonanego po powstaniu dochodzonych wierzytelności, tj. w dniu 29 czerwca 2009 r. (odpis KRS, k. 115-117), dowiedział się o szkodzie i osobie zobowiązanej do jej naprawienia. Pozwany był ujawniony w rejestrze jako prezes zarządu spółki do dnia 7 września 2012 r. (odpis pełny KRS, k. 115-117).

Powód następnie podnosił, iż o treści wpisów w rejestrze spółki mógł się zapoznać dopiero od dnia 27 września 2010 r., tj. dnia w którym zawarł umowę cesji z dotychczasowym wierzycielem spółki. Ze stanowiskiem powyższym nie można się zgodzić. Stosownie do treści art. 513 § 1 k.c. dłużnikowi przysługują przeciwko nabywcy wierzytelności wszelkie zarzuty, które miał przeciwko zbywcy w chwili powzięcia wiadomości o przelewie. W konsekwencji w wyniku przelewu wierzytelności stosunek zobowiązaniowy nie ulega zmianie, zmienia się jedynie osoba występująca po stronie wierzyciela (tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 września 2001 r., sygn. akt I CKN 379/00, publ. LEX nr 52661). Wychodząc z założenia, iż umowa cesji prowadzi jedynie do zmiany po stronie podmiotowej, zaś nie dotyczy treści samej wierzytelności, Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 4 września 2003 r. wywiódł, że wstąpienie osoby trzeciej w prawa wierzyciela nie pogarsza sytuacji dłużnika któremu przysługują wszystkie zarzuty jakie miał przeciwko zbywcy.

Dotyczy to również zarzutu przedawnienia, które nie ulega przerwaniu wskutek przejścia wierzytelności na inną osobę (IV CKN 430/01, publ. LEX nr 466006).

Podzielając w pełni powyższe stanowisko należy stwierdzić, iż w okolicznościach niniejszej sprawy uprawnionemu (pierwotnemu wierzycielowi a następnie powodowi) o bezskuteczności egzekucji było najpóźniej wiadome od dnia 29 czerwca 2009 r. i od tej chwili bieg rozpoczął trzyletni termin przedawnienia na dochodzenie roszczeń przysługujących względem członka zarządu dłużnej spółki. Powód nabywając przedmiotową wierzytelność, powinien się liczyć z wszelkimi konsekwencjami z tego wynikającymi, w tym przysługującymi dłużnikowi zarzutami przeciwko tej wierzytelności.

Reasumując, podniesiony przez stronę pozwaną zarzut przedawnienia okazał się zasadny. Termin przedawnienia w sprawie upłynął z dniem 29 czerwca 2012 r. i po tej dacie żądane roszczenie przestało być wymagalne. Powód zaś wniósł pozew w dniu 14 marca 2013 r., stąd powództwo jako bezzasadne podlegało oddaleniu.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzeczono stosownie do zasady odpowiedzialności za wynik procesu na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. oraz art. 99 k.p.c. Strona pozwana wygrała proces w całości, dlatego też wobec zgłoszonego żądania, należy się jej zwrot poniesionych kosztów procesu.

W skład kosztów procesu poniesionych przez pozwanego wchodziły koszty zastępstwa procesowego w wysokości 1.200 zł ustalonej w oparciu o § 6 pkt 4 w zw. z § 2 ust. 1 i § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. z 2013 r., poz. 490), do których doliczyć należało kwotę 17 zł (k. 16) z tytułu poniesionej przez pozwanego opłaty skarbowej od pełnomocnictwa procesowego stosownie do treści części IV załącznika do ustawy z dnia 16 listopada 2006 r. o opłacie skarbowej (Dz.U. nr 225, poz.1635 ze zm.).

SSR Anna Komarewska